

Na okładce: Barokowy ołtarz NMP z kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Kurowie Wielkim, poł. XVIII w. Drewno polichromowane, złocenia, srebrzenia, wys. ok. 435 cm, szer. w podstawie 240 cm. W ołtarzu wykorzystano rzeźby pochodzące z pierwotnego gotyckiego ołtarza szafowego z pocz. XVI w. Obok: Dwanaście gotyckich rzeźb przedstawiających apostołów, skradzionych z ołtarza w marcu 2005 r. (p. *Cenne, bezcenne / Utracone* nr 3 (44) z 2005 r.)

cenne, bezcenne/utracone

Redakcja:

Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

02-916 Warszawa, ul. Okrężna 9

tel.: (0-22) 651-53-00, (0-22) 651-75-00; faks: (0-22) 642-11-85

e-mail: biuro@oozp.org.pl

www.oozp.org.pl

Rada redakcyjna: Monika Kuhnke, Jacek Miler,
Piotr Ogrodzki, Urszula Paszkiewicz, Anna Skaldawska

Redaktor naczelna: Barbara Kobielska

Oprac. graficzne: Monika Karvázy

Oprac. stylistyczne: Krystyna Juriewicz

Korekta: Krystyna Juriewicz

Tłumaczenie: Marzenna Rączkowska

Wydawnictwo zrealizowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

PROGRAM OPERACYJNY

Promocja Czytelnictwa

PRIORYTET

Rozwój czasopism kulturalnych

Wydawca: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

Realizacja: Stowarzyszenie Artystyczne Sztuka

Na zlecenie Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych

Nakład: 1000 egz. Zamówienia na egzemplarze prosimy kierować na adres redakcji.

W NUMERZE:

str. 3

ROMAN STELMACH
**POWRÓT ŚREDNIOWIECZNYCH
DOKUMENTÓW Z USA**
ARCHIWUM PAŃSTWOWE
WE WROCŁAWIU

str. 9

MONIKA KUHNKE
DOKUMENT BISKUPA ANZELMA

str. 12

MARIA ROMANOWSKA-ZADROŻNA
OBRAZ JANA MATEJKI
ODZYSKANE DZIEŁO KULTURY POLSKIEJ

str. 15

HANNA ŁASKARZEWSKA
**ZBIORY POLSKIE
EDWARDA CHWALEWIKI**
NIEZBĘDNIK BADACZA DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

str. 19

KATALOG STRAT – STARODRUKI

str. 20

OPRAC. MONIKA BARWIK
KATALOG STRAT

str. 24

OPRAC. MARIA ROMANOWSKA-ZADROŻNA
KATALOG STRAT WOJENNYCH 1939-1945

str. 25

PIOTR OGRODZKI
PEZSTĘPCZOŚĆ W POLSKICH MUZEACH

str. 30

PIOTR OGRODZKI
**KRADZIEŻE W MUZEACH
– PRZYCZYNY, SKUTKI, WNIOSKI**
KONFERENCJA ICSM

str. 32

ANNA KROCHMAL
**POLACY I INSTYTUCJE POLSKIE W USA
DO 1939 R**
POLSKIE DZIEDZICTWO KULTUROWE W
KRAJACH AMERYKI PÓŁNOCNEJ (1)

str. 35

ROBERT RÓŻYCKI
FRANCUSKIE OCBC
MODEL ZWALCZANIA PRZESTĘPCZOŚCI
PRZECIWKO ZABYTKOM (1)

str. 39

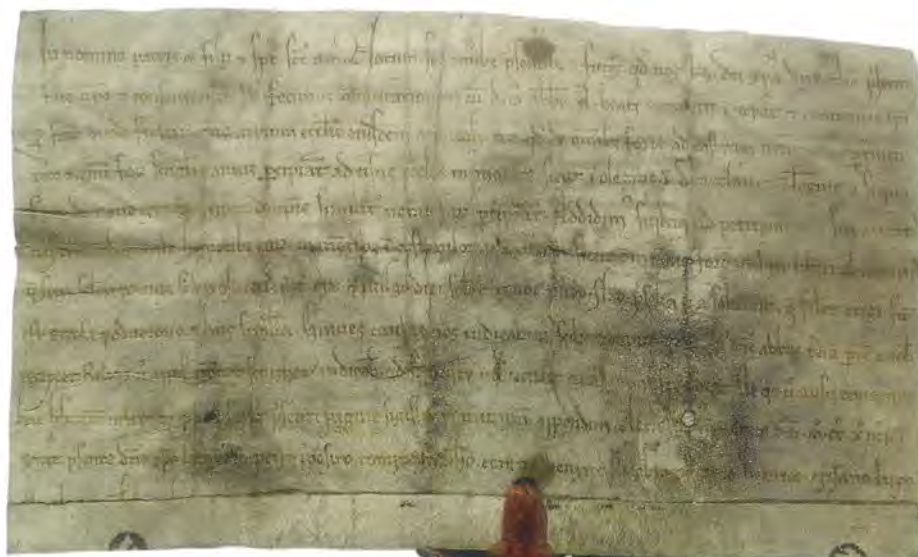
WOJCIECH PACZUSKI
ZWROT DÓBR KULTURY
ADMINISTRACYJNE FORMY DZIAŁANIA
MIĘDZY PAŃSTWAMI WSPÓLNOTY
EUROPEJSKIEJ

str. 41

MIROSŁAW BARWIK
**GENERAŁ I SKRYBA
KRÓLEWSKIEJ NEKROPOLII**
STAROŻYTNI RABUSIE (10)

str. 43

**ZABYTKI POSZUKIWANE
PRZEZ INTERPOL**

Henryk I Brodaty ks. Śląska
nadaje klasztorowi św.
Wincentego targ w Oleśnicy.
Rep. 67 nr 13a

ROMAN STELMACH

Archiwum Państwowe we Wrocławiu

POWRÓT ŚREDNIOWIECZNYCH DOKUMENTÓW Z USA

Jednym z podstawowych problemów stojących przed polskimi archiwami jest kwestia odzyskania i rewindykacji utraconych (czy zrabowanych) dokumentów w czasie działań II wojny światowej. Przed tym zagadnieniem stoją również władze Archiwum Państwowego we Wrocławiu, z którego zasobu zaginęło ponad 10 000 dokumentów pergaminowych, pochodzących z okresu od XIII do XVIII w.¹

Dokumenty te przed 1945 r. stanowiły zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu (dawnego Staats Archiv zu Breslau)². Archiwiści niemieccy pod koniec działań wojennych, łamiąc podstawowe kanony archiwalne, mówiące

o obowiązku przechowywania archiwaliów na terytorium ich wytworzenia, w trosce, jak określali, przed spodziewanymi bombardowaniami Wrocławia, zasób ten starali się wywozić w głąb ówczesnej Rzeszy. W ten sposób